

A black and white photograph showing a cyclist from behind, riding away on a paved road. The cyclist is wearing a helmet, a light-colored short-sleeved shirt, dark shorts, and a dark vest. The road curves to the right, leading towards a bright horizon. On the left side of the frame, there are some trees and bushes. The overall atmosphere is peaceful and suggests a long journey or a solo ride.

Dankwoord

Dankwoord

Het lezen van dit dankwoord betekent dat de verdediging van mijn proefschrift en daarmee de afsluiting van een bijzondere periode in mijn leven dichtbij is. De laatste jaren hebben veelvuldig in het teken gestaan van mijn promotietraject, waarvan nu het resultaat voor u ligt. Aan het begin van dit traject dacht ik alle tijd van de wereld te hebben, maar voordat je het weet is het voorbij. Ik kijk dan ook terug op een hectische, maar vooral zeer leerzame tijd met als resultaat mijn naam pronkend op de voorkant van dit proefschrift. Vele personen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit proefschrift en neem van mij aan dat zonder hun medewerking dit proefschrift waarschijnlijk niet voor u lag. Het allerliefst zou ik alle personen die op welke manier dan ook hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit proefschrift persoonlijk willen bedanken, maar dat is helaas niet mogelijk. Voordat ik deze periode ga afsluiten wil ik enkele personen in het bijzonder bedanken.

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken voor mijn promotor prof. dr. M. Drent en co-promotor dr. A.F. Lenssen.

Beste Marjolein, ik herinner mij ons eerste gesprek op de kamer van Ton nog als de dag van vandaag. Ik werd onderworpen aan een grondig verhoor, want was ik wel geschikt voor dit promotietraject. Normaal gesproken kwamen promovendi immers eerst bij jou op sollicitatiegesprek. Ik hoop dat deze twijfel na verloop van tijd is weggenomen. Naar mijn idee had ik geen betere promotor kunnen treffen! Wat ben jij gedreven, volhardend en een bron van motiverende ideeën, zowel in het onderzoek als in de patiëntenzorg. Vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week was je bereikbaar. Zelfs op vakantie was je niet veilig. Dit heeft geleid tot een snelle voortgang van mijn onderzoeken. Mocht ik dan toch even verslappen dan klonk de computer en zag ik in mijn mailbox m.drent@.....

Beste Ton, jij mailde mij ooit met de wijze woorden: "Het leven van een onderzoeker gaat niet over rozen. Onderzoek doen is als het fietsen van Parijs-Roubaix, met vallen en opstaan". Nou dat heb ik ondervonden. Gelukkig wist jij mij telkens weer op de fiets te krijgen en de tocht te laten volbrengen. Ik heb veel geleerd van jouw kritische houding en onze lange discussies. Veelvuldig moest ik toegeven dat je weer eens gelijk had en dat viel niet altijd mee. Jij stimuleerde mij in vele opzichten na te denken over mijn toekomst, waarvoor mijn dank. Natuurlijk kwamen ook serieuze onderwerpen ter sprake, zoals 'wielrennen'. Helaas heb ik jou nooit zover gekregen om een 'echte' toertocht te fietsen, maar wie weet is dit een volgende uitdaging!

Graag wil ik de leden van de beoordelingscommissie, prof. dr. F.J.W.M. Smeenk, prof. dr. R. Gosselink, prof. dr. H. Kuipers, prof. dr. M.W.G. Nijhuis-van der Sanden en prof. dr. R.J.E.M. Smeets, bedanken voor het lezen en het kritisch beoordelen van het manuscript.

De uitvoering van mijn onderzoeken was natuurlijk nooit mogelijk geweest zonder de medewerking van een groot aantal gemotiveerde en enthousiaste sarcoïdose-patiënten. Ondanks de vele lichamelijke klachten kwamen zij van heinde en ver om deel te nemen aan de onderzoeken. Daarvoor wil ik hen hartelijk bedanken en ik hoop dat mijn onderzoeken een bijdrage hebben geleverd aan het oplossen van de puzzel die ‘sarcoïdose’ heet.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar mijn afdelingshoofd George Roox. Ondanks de toenemende werkdruk op de afdeling heb je mij al die jaren de mogelijkheid gegeven om aan mijn onderzoeken te werken. Zoals ooit afgesproken zou ik mijn proefschrift afferond hebben voordat jij met pensioen zou gaan. Gelukkig heb ik die belofte waar kunnen maken.

De onderzoeken in dit proefschrift zijn financieel ondersteund door de Ild care foundation en de Sarcoïdosebelangenvereniging Nederland (SBN). Waarbij speciale aandacht uit gaat naar de prestatie van Ange van Dommen, aangezien de subsidiegelden van de SBN deels verkregen zijn middels een sponsorloop naar Santiago de Compostela. Normaal gesproken is dit al een geweldige prestatie, maar voor iemand met sarcoïdose is dit een super prestatie.

Prof. dr. J. De Vries, beste Jolanda, vanuit Tilburg heb je als co-auteur bijgedragen aan de totstandkoming van menig artikel van mij. Ik wil je dan ook bedanken voor de veelvuldig geboden statistische hulp en het kritisch beoordelen van mijn artikelen.

Dr. Petal Wijnen, wat ben ik blij dat je altijd bereid was om mij te helpen in noodsituaties. Veelvuldig heb ik gebruik gemaakt van jouw noodnummer als mijn computer weer eens weigerde, de SPSS of Excell database een puinhoop dreigde te worden, Endnote niet deed wat ik vroeg, enzovoorts. Tijdens onze uitstapjes naar congressen maakte ik kennis met een andere hobby van jou, namelijk fotograferen. De foto op de voorkant van dit proefschrift is dan ook gemaakt door de artistieke dr. Petal Vini. Bedankt voor alle hulp in de afgelopen jaren en de volgende Weizenbier is voor mijn rekening.

Michiel de Vries, ondanks je drukke werkzaamheden als longarts in het Orbis MC te Sittard was je keer op keer bereid je medewerking te verlenen aan mijn onderzoeken. Graag wil ik je hiervoor bedanken en natuurlijk voor de gastvrijheid bij jou thuis. Zoals afgesproken zal voor jou een lekker glas wijn klaar staan.

Stephan Kleynen, als student fysiotherapie van de Zuyd Hogeschool ben je betrokken geraakt bij mijn onderzoeken en heb je mij veel werk uit handen genomen. Op het moment dat je als collega bij de afdeling fysiotherapie kwam werken kon ik wederom op je terugvallen voor mijn onderzoeken. Ik ben dan ook blij dat je nu deel uit maakt van ons team.

Melanie van der Vreeke en dr. Ilse Mesters, bedankt voor de samenwerking die heeft geleid tot het laatste artikel van mijn proefschrift. Heel veel succes bij de voortzetting van de onderzoeken op het gebied van sarcoïdose. Melanie, de weg die leidt naar de promotie is lang, maar met de juiste hulp is deze een stuk korter.

Marjon Elfferich, tijdens mijn eerste onderzoek hebben wij intensief samengewerkt om de sarcoïdose patiënten fysiek in kaart te brengen. Dit was met momenten een hele klus, maar het resultaat mocht er zijn. Tevens wil ik je bedanken voor alle hulp achter de schermen.

Kathrin Foerster, Sarah Kassim en Yoeri Bemelmans, in het kader van jullie astudeerproject voor de opleiding fysiotherapie aan de Zuyd Hogeschool hebben jullie voor mijn onderzoeken vele metingen uitgevoerd. Bedankt voor jullie geweldige inzet en betrokkenheid bij mijn onderzoeken.

Tevens wil ik ook alle overige co-auteurs bedanken voor hun kritische beoordeling van mijn manuscripten en natuurlijk de prettige samenwerking die heeft geleid tot dit mooie resultaat. I would also like to thank the remaining co-authors for their critical review of the manuscripts and of course for their pleasant cooperation, that has led to this great result.

Zonder de hulp van mijn collega's van de afdeling fysiotherapie van het MUMC was dit promotietraject voor mij nooit zo'n groot succes geworden. Steeds weer hebben jullie er voor gezorgd dat ik tijd kon steken in mijn onderzoeken door het overnemen van mijn zorgtaken. Bedankt voor alle hulp van de afgelopen jaren!

Sita Pisana, mailtje hier, telefoontje daar en mocht dat niet voldoende zijn dan kregen de sarcoïdosepatiënten een brief. Mede dankzij jouw doorzettingsvermogen hebben veel patiënten kunnen deelnemen aan mijn onderzoeken.

Dr. Anne Cremers en dr. Rémy Mostard, bedankt voor jullie hulp op weg naar de afronding van mijn proefschrift en voor de gezellige momenten tijdens de meetings op de kamer van Marjolein en tijdens de congressen in Barcelona en Parijs.

De medewerkers van de longfunctieafdeling van het MUMC wil ik bedanken voor hun getoonde flexibiliteit bij het plannen en verrichten van aanvullende longfunctie onderzoeken.

Tiny Wouters, vol overgave heb jij je gestort op de lay-out van mijn proefschrift. Zoals jezelf aangaf lekker in de avonduren op zoek gaan naar ‘fouten’ in het proefschrift van welke aard dan ook. Bedankt voor alle hulp en goede adviezen die hebben geleid tot dit mooie resultaat.

Ik ben ook erg blij met de personen die in grote getalen belangeloos hebben deelgenomen aan de metingen voor de controle groep op een moment dat ik deze zo hard nodig had.

Danielle Berghmans, bedankt dat je als kamergenoot altijd een luisterend oor had en dat je bereid was om mee te denken over moeilijke kwesties. Als volgende promovendus van de afdeling fysiotherapie wens ik je heel veel succes met het afronden van je promotie.

Ik wil de collega’s van de opleiding fysiotherapie van de Zuyd Hogeschool in Heerlen bedanken voor de getoonde interesse tijdens het afgelopen anderhalf jaar.

Ik wil ook mijn vrienden en vriendinnen oet Hôrs bedanken voor de interesse en betrokkenheid die zij hebben getoond in mijn werkzaamheden. De laatste jaren hebben jullie regelmatig klaar gestaan voor mij! Wellicht zonder dat jullie het weten waren de gesprekken en de feestjes met de nodige gezelligheid een mooie bron van afleiding.

Leo Jacobs en Gerd-Jan Coenen, bedankt voor jullie morele steun en aanmoediging tijdens de moeilijke momenten in dit traject.

En dan is het nu de beurt aan mijn paranimfen. Kenneth, de weggesleepte auto bij ons bezoek aan de Deutsche Sporthochschule in Köln, prins carnaval van voetbalvereniging Boekelo en Kenneth’s bekende uurtje te laat. Maarten, met een foto in de krant na Rowwen Hèze, knak opwarmen tijdens een wandeltocht op de Hoge Venen, samen op vakantie en natuurlijk ons survival weekend in de Ardennen. Menig keer hebben we hier onder het genot van een drankje (enkele drankjes) kostelijk om kunnen lachen. Ik ben dan ook blij dat jullie mij in deze spannende situatie bijstaan, zodat we deze ervaring kunnen toevoegen aan deze rijtjes.

Beste pap en mam, als geen ander weten wij dat het leven vol onzekerheden zit. Maar één zekerheid is dat zonder jullie dit proefschrift niet zou bestaan. Jullie hebben mij onvoorwaardelijk gesteund in al mijn keuzes en laten zien wat doorzettingsvermogen is. Dit heeft mij gebracht tot waar ik nu ben.

Beste pap, Truus, Jo, Tonnie, Joost, Miranda, Ankie, Marcel en de kids, de laatste tijd was mijn proefschrift regelmatig onderwerp van gesprek. Veelvuldig heb ik een poging gedaan om jullie uit te leggen waar ik zo al mee bezig was in mijn onderzoeken. Dit waren mooie momenten om mijn hart te luchten. Bedankt voor de getoonde interesse in mijn onderzoeken over de afgelopen jaren. Ik hoop dat het lezen van dit proefschrift meer inzicht geeft in mijn werkzaamheden.

Als laatste in de rij, maar met stip op nummer 1 in mijn gedachte staat mijn gezin. Lieve Annemarie en Fenna, de afgelopen periode hebben we een zeer hectische tijd doorgemaakt met hele mooie, maar zeer zeker ook minder leuke momenten. Ik heb de laatste tijd veel van jullie gevraagd, maar gelukkig bleven jullie altijd achter mij staan. Fenna, onze kleine meid, is voor mij een bron van inspiratie en vreugde. Immers een glimlach van een kind doet je beseffen dat je leeft. Annemarie, ik kan een poging doen om je te bedanken, maar dit zal nooit de lading dekken.

